

TANGEN

DESIGNHÅNDBOK

INNHold:

Side 02	01 Orientering om planprosess
Side 03	02 Målsetting for designhåndboka
Side 05	03 Modellområde for universell utforming
Side 08	04 Planens hovedstruktur
Side 15	05 Retningslinjer for utforming
Side 21	06 Gatemøbler og utstyr
Side 26	07 Drift og vedlikehold

Forord

Utbygging av Tangenområdet vil gi Kristiansand sentrum et nytt sentrumsnært leilighets- og næringsområde. Området ligger omkranset av vann, med Otra mot øst og sjøen mot sør og vest. Elva og sjøsiden skal gjøres tilgjengelig for byens innbyggere. Tangen skal fremstå som en ny og attraktiv del av Kristiansand sentrum tilrettelagt for alle.

Reguleringsplanen Tangen fastlegger de overordnede grepene for utviklingen av området. Det har vært et overordnet mål at alle offentlige arealer skal være universelt tilrettelagt med helhetlig utforming.

Utomhusplanens konsept ligger til grunn for retningslinjene i designhåndboken. Dokumentet har status som retningsgivende for det videre utformingen av infrastruktur og offentlige fellesområder på Tangen, hvor helhetlig design og estetisk kvalitet er vektlagt.

Utarbeidelse av detaljert utomhusplan og designhåndbok har vært et prosjekt i samarbeid med Kristiansand kommune, ViaNova Kristiansand as og Corebis as som prosjektleder.

grønn_strek as, juni 2008

01.

ORIENTERING OM PLANPROSESS

Utomhusplan for Tangen skal politisk godkjennes av byutviklingsstyret i Kristiansand kommune i to faser.

Utomhusplanen er utarbeidet i hht reguleringsplan for Tangen godkjent i bystyret 20.10.2004, samt bestemmelser revidert 31.01.2005 av Tangen utviklingselskap as i samråd med plan- og bygningsetaten, på grunnlag av bystyrets endelige vedtak og byutviklingsstyrets endelige presiseringer.

I byutviklingsstyret den 01.06.06 ble første runde av utomhusplan for Tangen godkjent. Byutviklingsstyrets vedtak ble lagt til grunn for det videre planarbeidet med andre runde av utomhusplan og designhåndbok (i vedtaket er det nevnt formingsveileder, men pga. større detaljeringsgrad av utomhusplan, er det i stedet laget en designhåndbok som vil være ett bedre styringsverktøy for det videre planarbeidet).

Målet for utomhusplanen i fase 1 var å sette de overordnede mål og føringer for detaljplanleggingen av Tangenområdet.

Planleggingsprosessen startet i november 2005. Det ble satt ned en arbeidsgruppe bestående av aktører fra Kristiansand kommune, konsulenter samt prosjektleder. Arbeidsgruppen gjennomførte 6 møter i perioden fra januar til mai 2006. Arbeidsgruppen var meget konstruktiv og ga gode føringer for planutformingen. Arbeidsformen har vært vellykket.

Utomhusplan og designhåndbok fase 2 er politisk forankret i et vedtak gjort av byutviklingsstyret.

02.

Foto fra Tangen

MÅLSETTING FOR DESIGNHÅNDBOKA

Designhåndboka skal bidra til at bydelens utearealer arealer fremstår med gode estetiske løsninger som bygger på en helhetlig plan for hele området.

Designhåndboka vil være et redskap for Kristiansand kommune til å vurdere om planer og byggeprosjekter er i tråd med de valg som er gjort for de offentlige arealene. Tangen er et område med mange aktører og utbyggere, hvor utbyggingen vil skje etappevis. Designhåndboka vil være et redskap for den enkelte utbygger til å se hvordan de kan tilpasse sine anlegg til det helhetlige formingsuttrykket som er valgt for de offentlige arealene.

Designhåndboka bygger på konkrete løsninger som er valgt i detaljplan for utomhusanlegget. Utomhusplanen har hatt som overordnet målsetting å innarbeide universell utforming som en naturlig del av anlegget uten at dette skal skape merkostnader eller fordyrende spesielløsninger. Videre skal universell utforming være en naturlig del av designen, og ikke framstå i anlegget som tilrettelagte tiltak.

Bruk av designhåndboka

Designhåndboka skal være et redskap som sikrer at de enkelte delområdene blir tilpasset et helhetlig formuttrykk og samtidig oppfyller kravene om universell utforming.

Det er viktig at designhåndboka følges ved utarbeidelse av bebyggelsesplaner, utomhusplaner og byggeplaner for de enkelte delområdene. Ved å vise forståelse og et helhetlig formingsuttrykk basert på designhåndbokas intensjoner, vil dette være positivt i forhold til godkjenning av planene for de enkelte delområdene.

Målgruppen er i første rekke aktører i byggebransjen som skal arbeide med prosjekter på Tangen, i tillegg til offentlige organer som er knyttet til planarbeid og saksbehandling i området.

Tangen
vidergående

Planoversikt / Tangen

03.

MODELLOMRÅDE FOR UNIVERSELL UTFORMING

Flt arbeidet med detaljutformingen har hovedfokus vært å utforme en ny bydel med universell utforming som en førende premiss i formgivingen.

Detaljplanen er blitt utarbeidet i nært samarbeid med Rådet for funksjonshemmede gjennom dialog og jevnlig møter.

Det har vært gjennomført et seminar i regi av Rådet for funksjonshemmede, der målet var at prosjekterende og utbygger skulle få en forståelse av hvordan det er å være funksjonshemmet i Kristiansand. Praktisk lærdom fra seminaret har blitt anvendt i detaljprosjekteringen.

Tilgjengelighet handler i stor grad om detaljer. De generelle kvalitetene innenfor planområdet skal utvikles slik at de dekker behovet for alle brukere. Erfaringer fra andre prosjekter viser at resultatet nesten alltid er at universelt utformede løsningene gjør områdene bedre for alle. Fremkommelighet for syklister, barnevogner og rullestolbrukere nyter godt av at det tilrettelegges for rullestoler.

Lettfattelig informasjon i utearealer er viktig for personer med redusert syn eller hørsel, samtidig som det er nyttig for den som bare har det travelt. Et viktig prinsipp i prosjekteringsarbeidet har derfor vært at alle skal kunne bruke de offentlige rommene på Tangen.

Designhåndboka støtter seg til det Kristiansand kommune har valgt som prinsipløsninger for universell utforming og innspill fra Rådet for funksjonshemmede. Endringene fra kommunens generelle mal, er godkjent og gjennomgått med ansvarlige representanter for universell utforming i Kristiansand kommune.

Med utgangspunkt i den prosessen og de fasene planleggingen har vært gjennom, er det et mål at håndboka skal ha overføringsverdi til andre tilsvarende byggeprosjekter i Norge, og på denne måten bli et eksempel på hvordan kunnskap og erfaring kan omsettes til praktisk gjennomført planlegging.

Følgende punkter er lagt til grunn for å oppnå gode universelle tiltak innenfor planområdet:

- Utforming og materialbruk for funksjon hemmede som en integrert del av designet og ikke som spesialtilpassede løsninger
- Trygge og logiske forbindelseslinjer
- Stigningsforhold som ikke er brattere enn 1:20
- Trinnfrie overganger alle steder der det er mulig
- Slette og stødige dekker som skal være lette å bevege seg på
- Terreng med lite fall, både lengde- og tverr fall
- God jevn belysning som ikke blander
- God kontrast mellom materialer som angir ledefelt for svaksynte
- Overflatebehandling av asfaltflater for å oppnå kontraster mellom kantavgrensninger og asfalt
- Taktile (ujevn overflate) materialer som angir ledefelt for blinde
- Gangarealer uten løse elementer
- Egne soner langs gangarealer for plassering av skilt, benker, sykkelstativ, trær, søppelstativ, osv.
- Gangfelt med nedsenket kantstein
- 2 cm kant ved alle nedsenkninger
- Få kryssingspunkt mellom kjørevei og fotgjengerlinjer
- Planter som ikke er allergifremkallende
- Lydforhold; skjerming mot støy
- Ekstra store parkeringsplasser reservert og tilrettelagt for funksjonshemmede
- Tilrettelegging for enkelt og godt vedlikehold

Gatestruktur

Aktivitetsområder

04.

UTOMHUSPLANENS HOVEDSTRUKTUR

Gatestruktur

Det skal være lett å orientere seg på Tangen. Det er et mål at veier, promenade, gangsoner og gatetun skal fremstå med et tydelig hierarki med klart definerte overganger og systemer som forenkler orienteringen på stedet. For eksempel har alle gatetunene lik utforming og materialbruk, men forskjellig vegetasjon slik at de framstår litt forskjellig. Da vegetasjonen gir liten signaleffekt på vinteren, kan det være aktuelt å forsterke det individuelle uttrykket ved hjelp av kunstinstallasjon.

Aktivitetsområder/ samlingspunkt som er trafikksikre

Underveis i prosjekteringsfasen har det vært et mål å oppnå gode og sikre lekeområder for alle aldre. Prosjektet har fokusert på at lekeområder ikke nødvendigvis skal være tilrettelagte steder med div lekeelementer, men heller etablere gode steder å være som er trafikksikre.

Utformingen av utomhusplan har også tatt utgangspunkt i Tangens spesielle plassering i forhold til sentrum, ny promenade og Bystranda og brukernes behov for attraktivitet og opplevelse i denne sammenhengen.

Det vil bli lagt opp til tre kvartalslekeplasser tilknyttet området rundt Bystranda. Den største vil være Parken ytterst på Tangen på ca 12 da (mot sjøen).

De to andre kvartalslekeklassene er området tilknyttet Promenaden (område T12 i reguleringsplanen) og kvartalslekeklassen som ligger innenfor reguleringsplan for Aktivitetssenteret.

Lekeklassene tilknyttet Tangen er utformet ut i fra en helhetstanke om variasjon og opplevelser i nærområdet. Overordnet tanke og utforming er utarbeidet i et nært samarbeid med parkvesenet.

I tillegg til kvartalslekeklassene har området i sin helhet en utforming som gjør at deler av gatetunene er bilfrie og kan benyttes til lek. Promenaden langs elva er også bilfri, men ikke et så sikkert lekeområde for barn alene. Det er også planlagt en gangakse gjennom alle kvartalene som ender opp i parkområdet. I tillegg til dette kommer alle sandlekeklassene i hvert boligkvarter, som er viktige grønt- og lekeområder i nærområdet.

Promenaden

Arealet langs Bystranda er regulert til gågate/promenade, og vil være det mest sentrale offentlige arealet innenfor planområdet. I promenaden inngår et nytt leke-/aktivitetsområde ut mot Bystranda.

Belegget i promenaden skal være granittheller i varierende formater og i fargenyanser fra lys grå til sort. Helleskiftene legges på tvers av hovedretningen i promenaden.

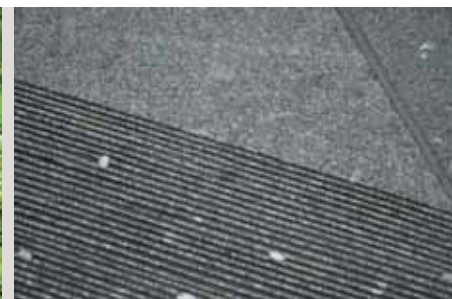
Gjennom promenaden legges en sammenhengende ledesone med avgreininger til hver av tverrgatene. Bredden på ledesonen vil være gjennomgående 90 cm i promenaden. I ledesonen skal det ikke forekomme hindringer.

Promenaden avsluttes konsekvent med en platekantstein mot gress, ramper og trapper mot Bystranda. Den har fall mot gressarealene, hvor kantstein er uten oppkant slik at vannet renner ut i gresset. Løsningen gir god tilgjengelighet til gressarealet for alle brukere.

Promenadens avslutning inn mot framtidig bygg skal være to striper av smågatestein, som vil ligge som ett "bånd" rundt hele kvartalet.

Dersom det skal tilrettelegges for uteservering i promenaden, skal dette gjøres på gatenivå. Det skal ikke bygges opp gulv og/eller andre konstruksjoner som er løftet over terrenget. Rekkverk/avgrensninger rundt slike arealer skal festes i belegget.

Aktivitetsområdet for lek i promenaden framstår som "øyer" i granittdekket. Underlaget i lekeområdene skal være plasstøpt gummiblegg som tilfredsstillt kravet til fallunderlag for lekeapparatene. Gummibelleget skal utformes i farger som gir kontrast i forhold til promenaden.

Overgang mellom lekesone og granittheller skal være uten oppkant, og kun innrammet med to striper av svart smågatestein. Lekeelementene har en urban utforming og vil fremstå som skulpturer når de ikke er i bruk.

Eksisterende lindetre ved Bystranda skal bevares.

Bystranda

Mellom promenaden og sjøen ligger Bystranda. Bystranda er planlagt videreført i samme uttrykk som eksisterende betongkonstruksjon.

Den avsluttes i en pir, som gis en høyde tilpasset utformingen av bølgebryteren ytterst på Tangen. Utformingen bygger på anbefalinger fra SINTEF.

Den ytterste piren er vridd i forhold til retningen på de resterende pirene på Bystranda. Dette tiltaket er foreslått for å kunne begrense sandflukt fra Bystranda, samt i hht nødvendige sikringstiltak for vær og vind.

Strandsonen vil være lett tilgjengelig fra den nye promenaden. Ned mot sjøen etableres det nye lange trapper, slik at det vil være enkelt å komme ned til vannet. Trappene vil være fine steder og oppholde seg. Det blir også bygget en ny rampe ned i sjøen med universell utforming.

Det monteres to parallelle, sammenhengende rørrekkverk i høyde 70 og 90 cm over rampens toppdekke og et rør langs rampa, slik at ikke hjulene på rullestolen kommer ut på utsiden av rampekonstruksjonen.

Høydeforskjellen mellom Promenaden og Bystranda er ca 85 cm. For at dette ikke skal bli en barriere er det planlagt ramper og trapper med jevne mellomrom. Disse utføres i betong. Rampene vil ha maksimal stigning 1:20. I overgang mellom granittdekke og betongrampe vil det bli lagt en granittstein på tvers som varselingsstripe.

Mellom ramper og trapper er det foreslått gressflater som heller ned mot strandarealet. Dette er også fine plasser for opphold og soiling. Det plantes asklønn i gressarealet i høyde med promenaden.

Parken på Tangen

Ytterst på Tangen skal det anlegges et parkareal på ca. 12 da. Dette arealet er et område tilrettelagt for fri lek. Det er en svær gresslette hvor det kan være rom for alle mulige ballaktiviteter, frisbee, dragekjøring osv.

Et slikt areal vil kunne være en berikelse for alle brukere i området. Denne typen arealer er etter hvert vanskelig å framskaffe i sentrumsnære områder. Området vil i perioder være værutsatt, derfor vil det være viktig å opparbeide arealer for lek også andre steder i nærmiljøet.

Utformingen av parkens arealer mot elva og sjøen er bestemt ut i fra de føringer som ble lagt i en endelig rapport fra SINTEF. Detaljutformingen av fiskeplasser og mellomplatå på fyllingsfot er utformet i tråd med SINTEF sine anbefalinger. Plasseringen av fiskeplasser blir som vist i planen.

Det skal etableres gangvei langs ytterkanten av "Tangen park" mot elva og sjøen som en innramming av gressarealet. Gangveien skal ligge i samme høyde som tilgrensende arealer, slik at overgangen til gressletta blir uten nivåforskjell. Dekket på gangveien skal være asfalt med lyst tilslag.

Gangveien skal belyses og master for belysning plasseres på innsiden av gangveien. Det planter furutrær i området. Gressarealet skal kunne brukes som ballbane, men ikke opparbeides på annen måte enn at det kan vurderes å sette opp løse fotballmål.

I overgangen mellom promenaden og parkområdet vil det bli anlagt to bocciabaner og satt ut betongbord for bordtennis. Dekket under betongbord og rundt bocciabaner skal være asfalt med lyst tilslag.

Gatetun

Gatetun er trafikkarealer på de gåendes premisses. Arealene er tenkt tilrettelagt for lek, opphold, parkering på oppmerkede plasser og kjøring. Det skal opparbeides fire gatetun i planområdet, som "innstikkere" fra kjøreveien langs Otra og inn mellom hvert av kvartalene.

Dekket i gatetunene skal være asfalt med striper av granitt og smågatestein. Det er et prinsipp i reguleringsformålet gatetun at det ikke skal være atskilt fortau og kjøreareal. På nordsiden av hvert gatetun blir det en sone for møblering og noe parkering. Gatetunet lengst mot nord er det ingen ordinær parkering, kun HC plasser. Tunet er speilvendt i forhold til de andre gatene. Speilvingingen er gjort på grunn av vegglivet til Tangen 52-64 som går ut i gatetunet.

Biltrafikk er med unntak av HC-parkering begrenset til den østre halvdel av hvert gatetun og fram til knutepunktet med den interne gangaksen gjennom kvartalene.

Kun trafikk av biler som skal parkere på oppmerkede HC-parkeringsplasser har anledning til å krysse gangaksen gjennom gatetunet. Parkeringsplasser for funksjonshemmede markeres med maling i hjørnet på asfalten.

I møbleringssonen inngår alt av elementer som benker, lysmaster, skilt og trær. Mellom bygningene og møbleringssonen blir det en ledesone som skal være fri for elementer. Sonen markeres med to - tre striper av svart smågatestein på hver side og med sandblåst asfalt i midten, som gir en lys farge (er beskrevet under punktet utegulv).

Gangakse gjennom kvartalene

Parallelt med promenaden, gjennom fremtidige kvartaler i nord-sydlig retning er det regulert inn et offentlig areal som er 3-6 meter bredt. I denne sonen skal det være en gangvei som binder kvartalene sammen. Gangveien skal opparbeides med asfalt med lyst tilslag i en bredde på 3 m.

Ved hvert kryssingspunkt med gatetun skal det opparbeides et møtepunkt som markeres med variasjoner i belegget og med bruk av vegetasjon. Ledesonen i gatetunene, skal gå ubrutte gjennom møtepunktene.

Fotgjengeroverganger ved Otra

I kryssingspunktene hvor gatetunene møter kjøreveien langs Otra, skal det opparbeides overganger for fotgjengere. Ved overgangene skal kantsteinen ha maksimalt 2 cm vis med skråskjært kant. Kryssing av kjøreveien skal merkes med malte fotgjengerfelt. Høydeforskjellen fra kjørebane til fortau på elvesiden løses med slake ramper (1:20) ved kryssingspunktene.

I forlengelse av overgangene skal det i elvepromenaden etableres småplasser ved at gangarealet legges på en utkraging ut over Otra. Utkragingen har dekke av strekkmetall, og rekkverk av stål. Plassene vil være attraktive steder å stoppe for folk som ferdes langs elvepromenaden.

Kjørevei langs Otra

Tidligere Blokkhusgata, (nå Tangen,) har status som kjøreadkomst til området, med avkjøringer til parkeringskjellere og gatetun. Veien blir toveiskjørt og får en kjørebredde på 6 m med asfaltert dekke.

Det blir fortau på begge sider av veien. På øst-siden, dvs. langs Otra, skal fortauet opparbeides som en elvepromenade, med minimum 2,5 m fri bredde. Elvepromenaden vil bli opparbeidet i asfalt, som sandblåses, med lyst tilslag Langs vestsiden av kjøreveien blir det fortau med bredde 2,5 m.

Kjørearealet avgrenses mot fortauet med kantstein av granitt som har 13 cm vis mot kjørebane.

Langs promenaden blir det kantparkering. Begge fortau og kjørebane blir belyst med Philips Københavner armatur, som er kommunens standard. Stolpene blir plassert på fortauet langs Otra. Elvepromenaden belyses i tillegg med pullertarmaturen "Sterke Louis" fra Louis Poulsen.

05.

RETNINGSLINJER FOR UTFORMING

Utomhusplanen viser i detalj hvilke typer materialvalg som er gjort og i hvilke områder de skal benyttes. Planen har en klar intensjon for hvordan elementer og utforming skal være for å få en helhet i strukturen.

Utegulv

Med utegulv menes alle flater på bakken. Utgangspunkt for materialvalget har vært at dekket skal være lett å bevege seg på og ha en jevn overflate. Videre er det prosjektert med lite fall både når det gjelder lengde- og tverrfall – 2% tverrfall på fortau/gangsoner. Det vil si ingen kanter over 2 cm eller stigninger brattere enn 1:20.

Følgende materialvalg er gjort i de enkelte områdene:

- Svart asfalt i kjørearealer
- Asfalt med lyst tilslag på gangarealer langs Otra, parken, ledesoner i gatetun og i gangasken gjennom kvartalene.
- Granittheller på promenaden
- Betong langs Bystranda og på ramper og trapper opp mot promenaden
- Plastøpt gummidekke under lekeapparater
- Gress på leke/oppholdssoner i parken og langs promenaden/Bystranda
- Sort smågatestein, prikkhogd, i ledesoner og langs alle bygg samt i enkelte møbleringssoner
- Platekantstein i granitt, prikkhogd, mørk grå

Granittdekket på promenaden skal legges i varierende formater og i fargenyanser fra lys grå til sort. Tykkelsen på hellene skal tilfredsstillende kravet til tunge kjøretøy. Tykkelsen må ikke være mindre enn 10 cm. Overflaten skal være prikkhogget.

Det er utarbeidet tegninger som viser leggemønster og prinsipp for fargesammensetning. Det er framskaffet fargeprøver av alle steintyper som skal benyttes og det legges et prøvefelt.

Fokus på kontraster i forhold til ledesonene må ivaretas ved legging av heller, og vil ha stor fokus ved legging av steinbelegget.

Asfaltdekket på gangarealer i gatetun og på gangvei langs Otra og Tangen park, skal være asfalt med lyst tilslag. Den skal ha en annen farge enn kjøreveiene. For å finne riktig type asfalt ble det lagt et prøvfeldt hvor en kunne måle og vurdere om asfaltens overflate tilfredstilte de krav en ønsket til kontrast mellom ledesteinen og asfaltflaten. Overflaten ble så godkjent av kommunen og rådet for funksjonshemmede.

Asfalten er i utgangspunktet en vanlig asfalt, men deler av sammensetningen i asfalten er byttet ut med Hellevik tilslag som er en hvit stein. For å få den lyse effekten med en gang vil asfaltoverflaten bli sandblåst med finkornig sand, som gav det beste resultatet. Sandblåsing skal gjennomføres etter ca en måned etter legging.

Nye ramper og trapper ved Bystranda utføres i samme materiale som eksisterende konstruksjoner, det vil si glatt betong i grå og rød farge.

Ledesoner

I dette prosjektet er det valgt ledesoner som orienteringsprinsipp for blinde og svaksynte. Andre steder i Kristiansand har det vært vanlig å bruke ledelinjer. Ledesoner er valgt etter innspill fra Rådet for funksjonshemmede, og kom fram som forslag i løpet av prosjekteringsfasen.

Med ledesoner menes at det etableres et gangareal mellom to avgrensninger i form av en kontraststein. Kontraststeinen i dette prosjektet er hovedsakelig to til tre striper med svart smågatestein. I sonen mellom kontraststeinene skal det ikke være hindringer som kan skape problemer for synshemmede.

Stripene av smågatestein som avgrenser ledesonen er lagt med tanke på blinde og svaksynte og må ha god kontrast i forhold til det tilstøtende belegget. Bredden på ledesonen vil være gjennomgående 90 cm.

I enkelte områder benyttes platekantstein som den ene kanten av ledesonen der dette er hensiktsmessig. Der det er plassert master eller trær langs fortauskant, etableres det en egen ledesone 75 cm fra hindringen.

Ledesonene er lagt på en logisk måte med lange rettstrekk som gjør at de er lette å oppfatte for blinde og svaksynte.

Ved kryssing av trafikkarealer, ved nivåendringer som f.eks. trapper og ramper, skal det brukes varselindikator i ledesonen for å varsle om endringen. Endringen markeres med en helle med markeringsknotter. Hellen vil være en varselindikator på at nå kommer en til et gateløp, trapp eller rampe.

Kantstein

Det er prosjektert så få kanter som mulig i overgangene mellom de arealene som fotgjengerne skal bruke. Det skal være mulig å gå / rulle rett ut uten trinn. Det skal benyttes platekantstein med 13 cm vis mot kjørearealer, nedsenket til 2 cm med fas ved kryssing.

Overvannshåndtering

Det er lagt opp til en delvis åpen overvannshåndtering med rennestein i gatetunene. For å ivareta universell utforming dannes rennesteinen av en flat granitthelle. Sluk plasseres langs renne/i linje som angitt på utomhusplan.

Murer

Murer/trapper/ramper langs Bystranda utføres som plasstøpte betongkonstruksjoner og med tilsvarende utforming og materialbruk som i eksisterende anlegg. Det vil bli utarbeidet egne detaljtegninger for hvordan dette skal fundamenteres og utformes. Det vil være meget viktig at fargetilslaget på ny betong harmonerer med eksisterende betongkonstruksjon.

Kunst

Det er et ønske å benytte kunst på Tangen. Utforming og plassering av kunstneriske utsmykninger må godkjennes i Kulturstyret i kommunen. Bruk av fargerike utsmykninger, elementer tilhørende vann eller vind vil være med på å skape karakter i området. Tangens beliggenhet og nærhet til sjøen og en tøff vær-situasjon kan være tema for den kunstneriske utsmykningen.

Eksempler på kunst | Installasjoner av Pia Myrvold og Randy Naylor | 'Red lady' til høyre av Pia Myrvold

The background of the page is a solid light green color. At the top and bottom edges, there are blurred images of green leaves and stems, suggesting a natural, outdoor setting.

Det er foreslått et vegetasjonskonsept for Tangen som viser hvordan en skal bruke bunndekkende planter, busker og trær. Vegetasjon er brukt som et viktig element for å gi enkeltområdene karakter.

Vegetasjon

For å forsterke de enkelte områdenes karakter er det brukt særpreget vegetasjon. Faktorer som størrelse, form, fargeuttrykk og blomstringstid har hatt stor betydning for art-svalget. Det er ikke brukt vegetasjon som er allergifremkallende. Vegetasjonen i værutsatte områder er salttolerante.

Som prinsipp er det foreslått å benytte trær i de åpne rommene langs promenaden og Bystranda og ytterst i parken mot sjøen

I gatetunene er det brukt mer romdannende vegetasjon og arter som kan gi områdene frodighet og fargevariasjon.

I tillegg er det foreslått sommerblomster og løkbeplantning i store partier i det sentrale området av promenaden.

Trær

Som gatetrær er det valgt lind, asklønn, agnbøk, asal og furu. I tillegg plantes enkelte solitærtrær av andre sorter. Alle trær er plassert slik at de ikke kommer i konflikt med ledelinjer. Trærne står i møbleringssoner eller i gressarealer. Alle trær skal være oppstammet med gjennomgående stamme.

Buskfelt, bunndekke

Buskfelt skal holdes relativt lave av hensyn til oversikt og orientering.

Gressarealer

I områdene avsatt som gressarealer skal det etableres bruksplen. For å redusere spredning av gresspollen, er det et mål at gressarealene holdes så kortklipt som mulig.

Eksempler på trær og planter

Agnbøk

Lind

Furu

Asal

Skjærsmine

Valnøtt

Ginkgo

Japansk kirsebær

06.

GATEMØBLER OG UTSTYR

Overordnede premisser

Ved en samlet planlegging av infrastruktur, promenade og gatetun er det mulig å få en helhetlig utforming av gatemøbler og utstyr.

Utomhusplanen viser hvor og hvordan møblering og utstyr er tenkt plassert ved ferdigstillelse av utbyggingsområdet. Alt utstyr, inkludert benker, lysstolper, skilt, parkeringsautomater og sykkelstativ, plasseres i egne møbleringssoner eller tillatte soner som er angitt på utomhusplanen. Ved å fullføre et slikt prinsipp vil det gjøre området ryddig og helhetlig for alle brukere.

Utforming

Det skal brukes materialer av god kvalitet som sikrer en effektiv ressursbruk med hensyn til produksjon, vedlikehold, levetid og avhending. Løsningene skal fungere godt til alle årstider. Hovedmaterialene skal være hardføre og tåle mye, som for eksempel granitt og stål. Av hensyn til graden av vedlikehold ønsker ikke parkvesenet i Kristiansand kommune å benytte trematerialer i de offentlige delene av anlegget.

Allt utstyr av stål lakkres i farge RAL kode 7016 (grå). Utstyr kan unntaksvis lakkres i andre farger av estetiske hensyn, men da må dette begrunnes og tas opp med Kristiansand kommune.

Alle fundamenter skal være skjult under bakken.

Benker

I gatetunene skal det brukes benker av type: Benkert Bänke L40 R med armlener, uten ryggstø. Av hensyn til universell utforming skal benkene ha en sittehøyde på 45 cm og ha armlener. Benkene skal monteres slik at de kan benyttes fra begge sider. Alle benker skal være i stål med RAL kode 7016.

Sykelstativ

Sykelstativ av type Benkert Bänke City 300 plasseres i midten av møbleringssoner i gatetunene. Det skal settes svart prikkhugget smågatestein under stativene i gatetunene og granittheller i promenaden. Plasseringen i møbleringssonen er gjort av hensyn til universell utforming. Alle sykkelstativ skal være i stål med RAL kode 7016.

Avfallskurv

Avfallskurver av type "Topi" plasseres i møbleringssonen i gatetun og promenade. Av hensyn til universell utforming må kurvene ikke settes inntil kantstein / ledelinjer der de ikke kan plasseres i møbleringssoner.

Tekniske anlegg

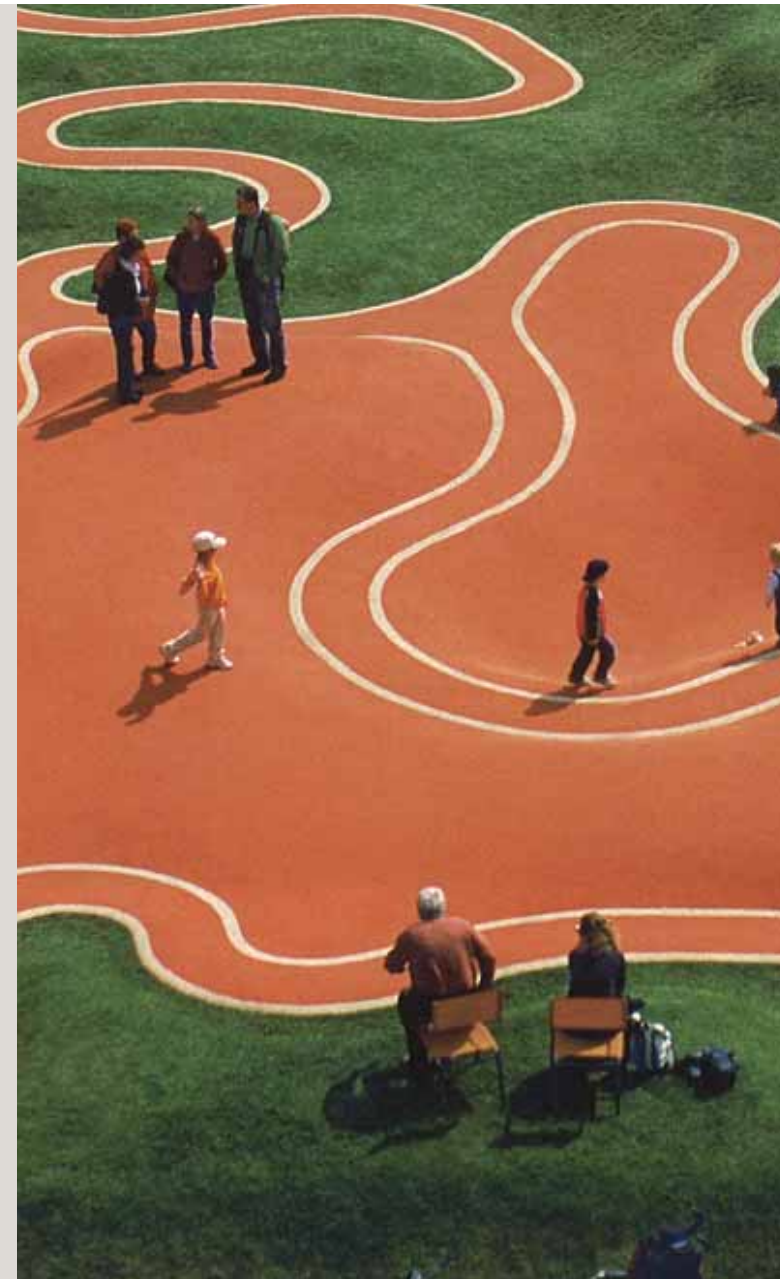
Tekniske anlegg skal plasseres i kummer under bakken og i midtre del av gatetunene og promenaden. Rektangulære kummer plasseres parallelt med retningen på beleg / belegningsstriper. Runde kummer plasseres i asfaltareal. Alle kummer i asfaltarealet plasseres min. 20 cm fra overgang mellom asfalt og annet dekke eller kant.

Betalingsautomater

Utplasseringen av betalingsautomater langs offentlig vei skal tilpasses designet på øvrige elementer. Automatene skal ikke plasseres i områder som gjør at de er i konflikt med ledesoner. Så langt det er mulig skal automatene settes opp i møbleringssoner.

Informasjonssøyle

Plasseringen må være i tilknytning til møbleringssoner. Infotavler bør ha en universell utforming, slik at nyttig informasjon kan oppfattes av alle brukere av området.

Lekeapparater

Tangen vil få to områder med lekeapparater, et ytterst på Tangen og et i promenaden ved Bystranda.

I et område omgitt av elv og sjø på alle kanter, solrikt og spennende er åpenheten viktig å ivareta. Av den grunn er det valgt et lekeelement med transparent karakter. Elementet er et klatretårn av typen Gigant Spacenet 3348 fra Corocord. Nettet skal være rødfarget. I tillegg vil det bli satt ut fire bordtennisbord eller tilsvarende, og lagt til rette for to bocciabaner.

Lekeområdet ved Bystranda vil få lekeelementer som kan benyttes hele året. Området er solrikt og sentralt plassert. Dette vil være elementer som ikke vil være ruvende i landskapet, men kan være skulpturelle også når de ikke er i bruk.

Bildene viser aktuelle lekeapparater

SKILT

Offentlige trafikkskilt

Utforming, oppsetting og bruk av offentlige trafikkskilt er regulert i Statens vegvesens Vegnormal, Håndbok 050 med hjemmel i skiltforskriftene og Vegtrafikkloven § 5. Kristiansand kommune har egen veinormal som mhp skilt viser til Statens vegvesens Vegnormal.

Det skal utarbeides skiltplan i hht veinormalen av kompetent fagpersonell. Skiltplan skal godkjennes av aktuell skiltmyndighet. Skiltmyndighet avhenger av veitype og skilttype.

I Kvadraturen og bynære strøk skal skilt monteres på galvanisert, pulverlakkert 60 mm stolpe. Både stolpe og skiltbakside lakeres i farge RAL kode 7016. Innrammings-bøyer kan benyttes.

Private skilt

Dersom det benyttes privat skilting, er det etter Vegtrafikkloven §5 forbudt å bruke skilt som kan forveksles med offentlige trafikkskilt. Private skilt skal ha forklarende tekst i tillegg til evt symboler. Private skilt må håndheves etter privatrettslige regler.

For private skilt brukes størrelse svarende til LS (evt US) og tekststørrelse TH=35 mm for leseavstand 0-15 m og TH=70 mm for leseavstand 15-30 m. Skiltene monteres på stolpe eller bøyler. Skilt skal utformes i henhold til anbefalinger fra Blindeforbundet. Det skal være god optisk kontrast mellom bakgrunn og tekst/symboler. Skiltene plasseres i senterlinje av møbleringssonen som vist på utomhusplan..

Skilthøyden for skilt på stolpe som står inntil eller over fortau/gs-vei må være i samsvar med offentlig skilting. Skilt montert i bøyler eller skilt utenfor gangareal kan være lavere, Blindeforbundet anbefaler 150 cm. Man skal da kunne gå inntil skiltet.

I tillegg til offentlig veioppmerking (i hht veinormalen) skal det på gangarealer benyttes taktik (ujevn overflate) merking og anlegges ledelinjer med fysisk kontrast (riller, knotter, belegg) i overganger mellom gangvei og kjøregate.

Belysning

Plassering av belysning vises på utomhusplanen. Egen belysningsplan vil bli utarbeidet. Det er valgt armaturer som ikke blander. Alle lysarmaturer, stolper og utliggere lakkeres i RAL kode 7016

Gatelys langs kjørevei og gatetun: armatur av type Københavner fra Philips. Utligger av type halv bue.

Langs elvepromenaden, gangareal mellom kjørevei og Otra: armatur av type "Sterke Louis", Louis Poulsen.

Gangveger og gågate: armatur av type Tollbod, Louis Poulsen, 3,5 m mast der den ikke er montert på vegg. Master plasseres enten i møbleringssone, i opphøyde felt, eller på en slik måte at de ikke forstyrrer ledelinjene. Ved valg av armaturer og plassering er det tatt hensyn til blanding.

07.

DRIFT OG VEDLIKEHOLD

God design og håndverksmessig solide løsninger i plan- og anleggsfasen er en viktig forutsetning for godt vedlikehold. Et godt gjennomført anlegg gjør ikke vedlikeholdsarbeidet overflødig, men reduserer omfang og kostnader.

Universell utforming har vært sentral ved utformingen av de offentlige arealene og må følges opp i vedlikeholdet. Løst belegg, skilt og annet utstyr som ikke er på plass reduserer framkommeligheten og orienteringsevnen for både bevegelseshemmede, blinde og svaksynte.

Alle de offentlige arealene i planområdet skal i utgangspunktet vedlikeholdes av Kristiansand kommune.

KILDER

HUSBANKEN

'Universell utforming-eksempelsamling', versjon 2, 07.11.05

STATENS BYGNISKTEKNISKE ETAT – HUSBANKEN

'Bygg for alle - Temaveiledning Universell utforming av byggverk og uteområder', 2004

MARIANNE BJERKE, HALLVARD RAMFJORD

'Gode råd er grønne', 2005

NORGES BLINDEFORBUND, UKJENT UTGIVELSEÅR

'Teksten – slik vil vi ha den'

NORGES BLINDEFORBUND, UKJENT UTGIVELSEÅR

'Tilgjengelighetsguide med sjekklister'

NORGES HANDIKAPFORBUND 2004

'Tilgjengelige bygg og uteområder'